

עין משפט
גו מצוה

סו:

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) ועי' פס"ד מכות פס:
דיה מר ומי' י"ב: ז' דיה
מר יוקא' (ב) ומעתי ז'
פ"ג (ג) וביק ז'
ד' מעדיה מנבחה רית'
ה' יבמות ז'... ז' גי' כש"ל
ז' ל' ע' שנים (ז) ולקמן
קד':

הגהות הב"ח

(א) ש"י דיה וביבית
וכי' אל' אל' לחן ל' מבאן
ועד שלש עשר: (ב) ר"ה
(ג) מבאן מינה נב"ל ויבית
בה: נהמק:

הגהות הגר"א

(א) נב"ל אי קפיד בארעא
פ"י י"ב רי"ף ומכ"ב
השמיטה דל"ד דנה
לדמר לקמן ל' דל' אל'
ק"י פלג' אל' ועמ"ס
רבי' נחמ"ס פ"י ר"י פ"ק
(ב) ש"ס ח"ל מעדי'
עדות פ"י י"ב העור פ"ס
ק"י מב' אל' המנה שלש
מעדיה הי"ל ע"י ע"ת
ונפסדה פ"י ולמד מעבדה
דל"ד ח"ל המ"ס נב"ו
פ"ס ק"י לל' הש"ן
פ"ג [ג] ש"ס דיה
ויבדל פ"י לחה פ"י
י"ב יב"ב הר"א"ש ופ"ס
דמון שלש אינו אכור
אל' מדבר למ"ד פ"י י"ב
כרת הוא כמש"ל פ"ב פ"י
ועמ"ס פ"י ז' דיה פ"י
פ"י והרמב"ם פ"ג ח"ף
מון שלש ופס"ע הר"ף
מש"ס פ"ס ד"ה הג"ל
ע"ס: (ד) ש"ס דיה ע"ד
של' דל"ד למ"ד פ"י י"ב
וע' לענין דלקי' לביע':
(ה) ה"ב דיה ח"ס.
ומפ"י פ"י י"ב ע"י הג"ל
שהק"ט ע"י הפירות אל'
הר"א"ש מפרס פס"ש
יפ"רש דל"ד ע"ס פ"י
דיע ומל' דל' חו' מחילה
אל' משום רבית אכור
פ"ס:

נח א מ"י פ"ח מ"ל
מכ"ה ה"ל ז' ופ"ו
ה"ל מ"ה וז' ח"ה ד'
ועי' כ"טשנה וזמנה משנה
סמך ע"ק פ"כ טו"ש"פ י"ד
פ"י קפ"ד פ"י ד' וטו"ש"פ
ח"מ פ"י ח' פ"י ט' וט"ו
ד':
נב"ג ג טו"ש"פ ח"מ פ"ס
פ"י ט' כ"ט"ה:
פ"י ח' טו"ש"פ ח"מ:
מכ"ה ה"ל ז' ופ"ו
ע"ק פ"כ טו"ש"פ ח"מ פ"י
ח טו"ש"פ י"ד:
פ"י ח' מ"י פ"ו מ"ל
מ"ה וז' ח"ה ד'
ועי' כ"טשנה וזמנה פ"ס
לחין ק"ג טו"ש"פ ח"מ פ"י
קפ"ד פ"י ד' וטו"ש"פ ח"מ
פ"י ח' פ"י י"ד:
פ"י ח' טו"ש"פ ח"מ פ"י
נב"ג ז' ח' מ"י פ"י מ"ל:
מכ"ה ה"ל ז' ופ"ו
ע"ק פ"כ טו"ש"פ ח"מ פ"י
ר"ט פ"י ד':

מוסף רש"י

מר יוקא וז' קשישא.
שניה עין אל' שהגול
קורין לו מר קשישא ולענין
קורין לו מר יוקא, וכוונת
ה' המוכר פירות דקל
להבדיל. כמות נמשמש.
אמר רב הונא עד שלא
באו לעולם, אל' אל' לחור
זו קודם עסקן, שאלו האילנות
מטולין, יכול לחזור בו
לחזור בו. דמי לחור
ועי' ריב"ח ז' ז'.

התם וביני הבא הלואה. פירש
בקונטרס הנל הלואה
ומתחו כרנית שמתחילה בהלואה נא
לרו וכרנית קלוזה דמי ואין אבק
כרית נדנדר הלואה אל' נדנדר מוכר
כגון המרכה בפירות דמתנתין וקשה
דלם כן פלגי רב נחמן אדרבינא
לדמר ברב פ"ק פ"ק (דף סב). משכנתא
בלא נמיא בדנינו אין מחזירין
ועוד לדמר לקמן בשמעתי משכנתא
נאחרא דמקלקל אל' טפי ל' מפקינן
מיניה ומשמע דליכא מל' דפלגי ועוד
דמשמע לפירוש הקונטרס דמשכנתא
לרב נחמן מחילה נטעות היא מחילה
נר מהלואה משום דמיחוי כרנית
ובכל דוכתין משמע דמחילה נטעות
לא היא מחילה לרב נחמן בחוקת
הכמים (י"ב דף מ"א. ופ"ס ד"ה אמר)
גבי רב ענן דשקיל בידקא בארעיה
ח"ל מחילה נטעות היא ולעיל ברש
המפקד (דף נ"ג). גבי ההוא דלפקיד
כיפי לדמר שומא נטעות הוא ומי
נמי (וי"ד דף ל"א). כ"ה אומרים
הקדש טעות אינו הקדש ובפ"ק
גריינן (דף ט"ד). אמרינן כל קינן
נטעות חור [ז] ומפ"י ה"ב הלואה
דהלואה לא הקנה אל' נטעות מוכר
והמכר אינו כלום דלמכתא
לא קניא נמלא דחי מחילה
נטעות

א"ל קפ"ד ברש"י קני. פי' בקונטרס אל' מפקיד נמכרת חפציו שלא
לפחות משויו קנה קשה דל"כ
הל"ל דלא ליחלו מטלטלין
ואמאי קאמר דלא ליחלו ארעיה ועוד
דלא מפקיד למכרן נפשות
משוין נלמא משום דיעד דלמכתא
לאהדורי אזוי אי לא אסמכתא היינו
משום דליקו בהימנתיה אל' למכור
נפשות לא וכן מה שפירש אי קפיד
בארעא למוכרה אפי' בשויה ודאי
קני ואמאי דלמא קפיד משום
דלמכתא לא קניא ונראה לפרש אי
קפיד דמי שפירש נטעות הלואה
ליקול עלה שויה כזוהי ביה המנאי ח"כ
דעמו היה לשקעה ניד המלוה ופרין
דלמא ז' היינו ללא ליחלו ארעיה
אינו רוזה לעשות שום מנאי שיש בו
זולתו אל' אפי' דא קפיד בארעא
שאינו רוזה לעשות מנאי זה
כשום קרקע אל' כזו ח"כ אין
נדעמו לפדותה:

וא"ל אמר קני לגובינא מי קני הא
אסמכתא היא. ואל"מ והא
משמע כסוף פיקדון (דף ע"ג). ללא
הוי אסמכתא אל' היכא דלין בידו
לע"ג דלא גוים כי ההוא דדיבי וזי'
לכרניה לענין כי ממלא ופשע ולא
זני ליה או היכא דגוים לע"ג דכידו
כי ההוא ד'אל'ס אזובי ולא אעביד
אל'ס אל'ס זזי אל' אל' אזובי ולא
אעביד אל'ס כזמ"כ (פ"ס) דלא
גוים וכידו לא חשיבא אסמכתא והכא
מאי אסמכתא איכא אל' נטון לו
קרקע נחביו וי"ל דחשיב כמו גוים
כפי שאלו אדם גביל למכור קרקעו
כלל ובסמך אל' ממלא דלמכר כל
דאי לא קני לע"ג דממלא למכרה
קאי החס נמי כמו גוים חשיב לפי
שדעין ל' עיה וכן מוכר היין
וגומתו עמה כזול':

ומתחו כרנית שמתחילה בהלואה נא
לרו וכרנית קלוזה דמי ואין אבק
כרית נדנדר הלואה אל' נדנדר מוכר
כגון המרכה בפירות דמתנתין וקשה
דלם כן פלגי רב נחמן אדרבינא
לדמר ברב פ"ק פ"ק (דף סב). משכנתא
בלא נמיא בדנינו אין מחזירין
ועוד לדמר לקמן בשמעתי משכנתא
נאחרא דמקלקל אל' טפי ל' מפקינן
מיניה ומשמע דליכא מל' דפלגי ועוד
דמשמע לפירוש הקונטרס דמשכנתא
לרב נחמן מחילה נטעות היא מחילה
נר מהלואה משום דמיחוי כרנית
ובכל דוכתין משמע דמחילה נטעות
לא היא מחילה לרב נחמן בחוקת
הכמים (י"ב דף מ"א. ופ"ס ד"ה אמר)
גבי רב ענן דשקיל בידקא בארעיה
ח"ל מחילה נטעות היא ולעיל ברש
המפקד (דף נ"ג). גבי ההוא דלפקיד
כיפי לדמר שומא נטעות הוא ומי
נמי (וי"ד דף ל"א). כ"ה אומרים
הקדש טעות אינו הקדש ובפ"ק
גריינן (דף ט"ד). אמרינן כל קינן
נטעות חור [ז] ומפ"י ה"ב הלואה
דהלואה לא הקנה אל' נטעות מוכר
והמכר אינו כלום דלמכתא
לא קניא נמלא דחי מחילה
נטעות

ומתחו כרנית קלוזה דמי ואין אבק
כרית נדנדר הלואה אל' נדנדר מוכר כגון
המרכה בפירות דמתנתין (לעיל סו:):
היה

ואיכתיב אימא מסני דל' מעכשיו קניה. אל' לא אמן ל' (ב) עד
שלש שנים נלחו אסמכתא היא אל' קנין נמור היא עש"מ מוכר
נמור המויק כה מעכשיו נדמים הללו ואחלי אחיל גביה חוה קיבל
עליו שאל יחזור לו מעותיו עד שלש שנים יקבלם והפירות לכרי
יהודה לוקח אוכלו ולרננן גשעין
ואמן: בזמניה קניא. קס"ד הגיע זמן
ולא נתן לו מעותיו: בלא זמניה.
קודם שהגיע: אשכחיה. לזה: כנו
זמניה. ואל' קני לא אפדנה עזר:
קני. דגמר וקני דאי לא למה ליה
למיימר ליה הלל אין יכול עכשיו
לחובשו: לא ליבי ליערול. ולדמיה
בעלמא משום כיסופא: אשכחיה.
ביום הזמן: דשפי שיקרא. נמנות.
אין זה עכ"ל לחזור אחר פדיון שדהו
ודעמו לשקעה: נשכחין. ודאי. לנפגי
דאגתו שדואג על המעות דכתיב
(תהלים קד) ויין ישמח: אי קפיד
דמני. אי מקפיד נמכרת חפציו
שלא לפחות נשכחין: ודאי. קני.
אינו חס אל' חשקע שדהו: דלא
פיסול ארעיה. שאל יראה אומר
מחור אחר מעות ומוכר נכסיו כפחות
מחיל קרקעותיו ולעולם חנוק הוא
ולא נתן לו יקבל: קפיד בארעא. שאל
ימכור שום קרקע אפילו בשווייו:
למינבא (ז) ביום מיניה. קונה כה כנגד
מעותיו ואל' כה לפחות המעות לאחר
זמן לא יקבל: סוף סוף אסמכתא
היא. דלא ח"ל קני לגובינא אל' אל'
אל' אינו נתן לך מלכא ועד שלש
שנים הדך היא לך אסמכתא דכל
דאי אסמכתא הוא: אל' אפוסיקי
דרכ פסא היי דמי. דגבי אסמכתא
מיהו אפוסיקי: דל' לא יחא לך
פרעון אל' מזה. אף כמון שלש
שנים ואל' אין אני נתן לך מגופה
כנגד מעותיך עד שלש שנים תהא
כולה שלך כהא אמר רב פסא דלע"ג
דלא קניא למיחי כוליה ידידיה לאחר
ג' אפוסיקי הוי למגבי מיניה דכלאו
אסמכתא נמי שויה אפוסיקי: מגביס
לי. כנגד מעותי מעידי עידיה דאית
לך: כידקא. שטף. נהר שטפה לעידי
עידיה וכשנא זה לגבות מן העידיה
כפי מנאו אמר לו לא תיגבי אל' אל'
מכרתי. ופסק דמים ולנסוף איקרי:
וסדרא פירי. [ז] לאחר שלש אל' אכלן
לוקח: מחילה נטעות. כי היא דהמוכר
סבר שהיא קנויה ללוקח ומן הדין
אוכל פירות ומחיל על אכילתו: מוכר
פירות דקל. קודם שנטו פירותיו:
עד שלא כאל' לעולם יכול לחזור בו.
אל' כה לחזור בו קודם שנטו
פירותיו חזר [ז] דלפילו למ"ד ויבמות
דף ז'ג. אל'ס מנקה דבר של' כה
לעולם הני מילי שנה לחזור אחר
שנה לעולם: משכא לעולם אינו
יכול לחזור בו. דקסבר אדם מקנה
דבר של' כה לעולם נטעות המכר
שיאיה המכר חל לנשיבא לעולם:
אף משכא בו. דלין אדם המכר
דבר של' כה לעולם: לא מפקינן
מיניה. שחי כל זמן של' חור מחל
על אכילתו. וע"פ שנטעות של' היה
יעד שיוכל לחזור מחילה היא:
ככא הלואה היא. ומיחוי כרנית
המרכה בפירות דמתנתין (לעיל סו:):
היה